

Motion till riksdagen 2005/06:Ub374

av **Gudrun Schyman (-)**

Jämställd medicinsk vård och forskning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bägge könen skall vara norm i medicinsk forskning, medicinsk utbildning och medicinsk teknikutveckling.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökade anslag till forskning om kvinnorelaterade sjukdomar och om kvinnors hälsa.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att läkar-, sjuksköterske- och andra vårdpersonalutbildningar skall ha obligatoriskt genusperspektiv.

Inledning

Den medicinska vetenskapen och praktiken har utvecklats av män för män. Kvinnor har fått utföra det praktiska arbetet med att vårda sjuka. I dag är en majoritet av dem som utbildar sig till läkare kvinnor. Medicinprofessorer, klinikchefer och sjukhuschefer är fortfarande oftast män. Nästan alla sjuksköterskor och undersköterskor är kvinnor. Vården, kvinnornas största arbetsgivare, beskrivs ofta som en av de mest patriarkala strukturerna i vårt samhälle, inte sällan organiserad efter militär modell.

Mannen är norm inom medicinen

Kvinnor är i majoritet i gruppen patienter men mannen har varit normen för människokroppen under hundratals år av medicinsk utbildning. Studenterna har matats med bilder av den manliga kroppen i kursböckerna och de har läst exempel på hur kroppen är sammansatt som är baserade på den manliga krop-

Fel! Okänt namn på

pens sammansättning. Kvinnan har setts som ett "undantag" och kvinnokroppen har reducerats till dess könsorgan. Detta visas genom att institutionerna för gynekologi och barnmedicin ofta förs samman under benämningen "kvinnors och barns hälsa". Detta speglar den djupt rotade omedvetna synen att medicinen handlar om den vuxne mannens sjukdomar.

Eftersom mannen varit norm inom medicinen har de flesta sjukdomar studerats med mannen i fokus. Sjukvården har därför en stor brist på kunskap om hur halva mänsklighetens kroppsliga organ fungerar, i hälsa och i sjukdom.

I en jämställd vård är människor av bägge könen norm för människokroppen, och kvinnors normala funktioner kallas inte sjuka. Medicinsk forskning utförs lika ofta på kvinnor som på män, och utbildningen handlar lika mycket om kvinnors som om mäns kroppar. Sjukvården ägnar sig helt enkelt åt sjukvård och inte åt att reproducera könsroller.

Förslag

För att en jämställd medicinsk vård och forskning ska bli verklighet krävs att bägge könen är norm i medicinsk forskning, medicinsk utbildning och medicinsk teknikutveckling att forskning om kvinnorelaterade sjukdomar och om kvinnors hälsa får ökade anslag att läkar-, sjuksköterske- och andra vårdpersonalutbildningar har obligatoriskt genusperspektiv. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 4 oktober 2005

Gudrun Schyman (-)